

15. 10. 2021

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vykonatelnost pohledávky v insolvenčním řízení

Věřitel musí v přihlášce uvést i údaj o tom, že pohledávka je již vykonatelná (např. soudním rozhodnutím bylo rozhodnuto o povinnosti dlužníka zaplatit dluh a toto rozhodnutí nabylo právní moci a vykonatelnosti), tedy tvrdit a doložit exekuční titul. Rozhodující je vykonatelnost soudního rozhodnutí.

Vykonatelnost pohledávky lze doložit taktéž pravomocným a vykonatelným rozhodčím nálezem. Podání rozhodčí žaloby a vedení rozhodčího řízení má tytéž účinky, jako kdyby byla v téže věci podána žaloba u soudu.[\[1\]](#) Žaloba může být podána u stálého rozhodčího soudu nebo jmenovitě určeného rozhodce. Určení rozhodce musí však vycházet z rozhodčí smlouvy.[\[2\]](#)[\[3\]](#)

Ve světle nálezu Ústavního soudu ze dne 4.6.2019, sp.zn. II. ÚS 996/18 při přezkoumávání přihlášených pohledávek je třeba bedlivě ověřovat, zda věřitelem uplatněná pohledávka není již promlčena. Podle Ústavního soudu rozhodčí žaloba podaná na základě neplatné rozhodčí doložky (protože neobsahuje přímé určení osoby rozhodce) staví promlčecí dobu jen tehdy, jestliže byla podána před 11.5.2011, tedy dnem, kdy velký senát občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ve sp.zn. 31 Cdo 1945/2010 vyslovil závěr o neplatnosti rozhodčích doložek, které neobsahují přímé určení rozhodce.[\[4\]](#)

„V usnesení ze dne 10.7.2013, sp.zn. 31 Cdo 958/2012, Nejvyšší soud dovodil, že rozhodčí nález vydaný rozhodcem, jehož výběr se neuskutečnil podle pravidel stálého rozhodčího soudu a strany jeho výběr nemohly žádným způsobem ovlivnit, nelze akceptovat jako způsobilý exekuční titul.“[\[5\]](#)

„Rozhodčí nález je listinou, která je způsobilá doložit v insolvenčním řízení vykonatelnost pohledávky věřitele (§ 177 věta druhá insolvenčního zákona, ve znění účinném do 30.6.2017).“[\[6\]](#)

Titulem, kterým věřitel prokazuje vykonatelnost své pohledávky, může být i pravomocné a vykonatelné rozhodnutí správního orgánu.[\[7\]](#)

Dalším častým příkladem exekučního titulu je výpis ze seznamu přihlášených pohledávek, který věřitel získá v předchozím insolvenčním (nebo konkursním[\[8\]](#)) řízení na základě své žádosti po přezkoumání své pohledávky[\[9\]](#). Takto lze na základě výpisu vést výkon rozhodnutí nebo exekuci na majetek dlužníka po zastavení insolvenčního řízení, pokud insolvenční řízení bylo zahájeno na návrh některého z věřitelů a dlužník tuto pohledávku nepopřel.[\[10\]](#) Obdobně platí v případě zrušení konkursu (bez ohledu, kdo byl navrhovatelem) se stejnou podmínkou, že ji dlužník nepopřel.[\[11\]](#) V obou případech se toto právo promlčí uplynutím 10 let (od zastavení řízení nebo zrušení konkursu).

Má-li věřitel svou pohledávku za dlužníkem z titulu směnky, bude se jednat o pohledávku nevykonatelnou. Domohl-li se svého práva ze směnky u soudu vydáním směnečného platebního rozkazu nebo rozsudku, bude se jednat o pohledávku vykonatelnou. V případě uplatnění pohledávky ze směnky musí věřitel tuto směnku soudu předložit v originále[\[12\]](#) (soud ji uloží do soudní úschovy). *„Povinnost majitele směnky mít směnku ve svém držení platí i v řízení o výkon rozhodnutí (v exekučním řízení) a ani v tomto řízení nemá povinný povinnost směnku zaplatit, pokud*

mu ji nemůže oprávněný předat. Toto právo směnečného dlužníka není omezeno ani tím, že majitel má vykonatelný právní titul (tj. vykonatelné soudní rozhodnutí nebo vykonatelný rozhodčí nález). Je nutné si uvědomit, že rozhodnutí soudu (rozhodčí nález), kterým je směnečný žalovaný zavázán zaplatit žalobci směnku, je „pouze“ deklaratorním rozhodnutím, není rozhodnutím konstitutivním, na základě kterého by účastníkům řízení vznikala nová práva a povinnosti (pochopitelně s výjimkou rozhodnutí o náhradě nákladů řízení).“[\[13\]](#) [\[14\]](#)

„U vykonatelné pohledávky navíc nastupuje koncentrace popěrných tvrzení insolvenčního správce stanovená v § 199 odst. 3 ins. zák., která neumožňuje insolvenčnímu správci až v incidenční žalobě o popření pravosti pohledávky rozšířit popěrné důvody o tvrzení, že není jisté, zda je věřitel dosud majitelem směnky, když nepředložil její originál. Jinými slovy – pokud insolvenční správce nepopře z uvedeného důvodu směnečnou pohledávku ve lhůtě do přezkumu, věřiteli „projde“, že nepředložil originál směnky. Nicméně věřitel tímto postupem zbytečně riskuje a nelze než mu doporučit, aby i v případě vykonatelné pohledávky automaticky k přihlášce pohledávky přikládal také originál směnky, a tím zamezil procesně nadbytečnému popření takové pohledávky.“

Je třeba vzít v úvahu, že ve srovnání s povinným (tj. dlužníkem ze směnky) nebude mít insolvenční správce z povahy věci nikdy tolik informací o směnce a důvodech, proč ji směnečný dlužník podepsal (o kauze směnky). Proto i z tohoto důvodu bude spíše namístě, aby směnku nedoloženou jejím originálem vždy správce popřel, byť bude označena jako vykonatelná a věřitel tento konkrétní titul vykonatelnosti (např. rozsudek nebo rozhodčí nález) **osvědčí**.“[\[15\]](#)

Mgr. Bc. Milan Horák,
asistent soudce
Krajský soud v Ústí nad Labem

e-mail: MHorak@ksoud.unl.justice.cz

[\[1\]](#) § 14 odst. 1 zákona o rozhodčím řízení

[\[2\]](#) § 7 a násl. zákona o rozhodčím řízení

[\[3\]](#) Otázku platnosti takové rozhodčí smlouvy o způsobu určení rozhodce řešil rozsudek Nejvyššího soudu, sp.zn. 31 Cdo 3534/2019, ze dne 12.2.2020

[\[4\]](#) Řeháček Oldřich, in www.ceska-justice.cz/2019/09

[\[5\]](#) Vrbková Andrea, (Ne) stavení promlčecí lhůty v případě zahájení rozhodčího řízení podle

neplatné rozhodčí doložky

[6] Rozsudek Nejvyššího soudu, sp.zn. 29 ICdo 72/2016, ze dne 24.10.2018

[7] Nejvyšší soud ve svém rozsudku sp.zn. 29 ICdo 4/2017, ze dne 31.1.2019 toto aplikoval např. na pravomocné rozhodnutí orgánu správce daně v daňovém řízení. Věřitel byl neunesl břemeno vykonatelnosti pouze tak, že by vady pravomocného rozhodnutí způsobovali jeho nulitu, tedy že by vůbec nemělo být vydáno a nezpůsobuje tak žádné právní účinky.

[8] Např. usnesení Nejvyššího soudu, sp.zn. 20 Cdo 4708/2016, ze dne 29.3.2017

[9] § 197 odst. 1 IZ

[10] § 296 odst. 3 IZ ve znění od 1.7.2017

[11] § 312 odst. 4 IZ, ve znění od 1.7.2017

[12] Vychází z § 38 odst. 1 a § 39 odst. 1 zákona směnečného a šekového

[13] Derka Ladislav, Popírání pohledávek ze směnek v insolvenčním řízení a břemeno tvrzení a důkazní v incidenčních sporech

[14] O důsledcích viz kapitola o přezkumu pohledávek

[15] Derka Ladislav, Popírání pohledávek ze směnek v insolvenčním řízení a břemeno tvrzení a důkazní v incidenčních sporech

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost členů statutárního orgánu za nepodání insolvenčního návrhu včas](#)
- [Úmyslně zkracující právní jednání mezi dlužníkem a osobou blízkou](#)
- [Nejvyšší soud ČR: Úhrada úroků ze zápůjčky jako zvýhodňující jednání? Klíčový výklad k § 241 odst. 5 písm. b\) insolvenčního zákona](#)
- [K postavení zajištěného věřitele v insolvenčním řízení](#)
- [K \(ne\)způsobilosti notářského zápisu jako exekučního titulu pro nařízení exekuce prodejem zástavy](#)
- [Promlčení pracovněprávních pohledávek postavených na roveň pohledávkám za majetkovou podstatou](#)
- [Preventivní restrukturalizace](#)

- [Odpovědnost státu za nesprávný úřední postup exekutora: Je stát skutečně „posledním dlužníkem“?](#)
- [Odstoupení od smlouvy v insolvenčním řízení](#)
- [Zřízení exekutorského zástavního práva – právní rámec, dopady a judikatura](#)
- [Novela nařízení o insolvenčním řízení nabyla účinnosti – jaké přinesla změny?](#)